

Брюксел, 29 ноември 2024 г.
(OR. en)

16183/24

RECH 522
IND 536
MI 979
COMPET 1160

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
Дата:	29 ноември 2024 г.
До:	Делегациите
№ предх. док.:	15398/24
Относно:	Съобщение на Комисията относно авангардните материали – Заключение на Съвета (29 ноември 2024 г.)

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета относно *съобщението на Комисията относно авангардните материали*, одобрени от Съвета на неговото 4063-то заседание, проведено на 29 ноември 2024 г.

**ЗАКЛЮЧЕНИЯ НА СЪВЕТА ВЪВ ВРЪЗКА СЪС СЪОБЩЕНИЕТО НА
КОМИСИЯТА ОТНОСНО АВАНГАРДНИТЕ МАТЕРИАЛИ**

СЪВЕТЪТ на ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

КАТО ПРИПОМНЯ

- заключенията си от 2 декември 2022 г. относно новата европейска програма за иновации, в която се определя политика в областта на иновациите, която да позиционира ЕС като световен лидер¹;
- ориентационния си дебат от 23 май 2024 г. относно научните изследвания и иновациите за авангардни материали за водещи позиции в промишлеността, с акцент върху координацията на научните изследвания и иновациите в областта на авангардните материали между Съюза и държавите членки, за да се избегне разпокъсаността, върху областите на приложение, които трябва да бъдат приоритизирани, и най-добрите практики в държавите членки²;
- заключенията си от 23 май 2024 г. относно засиленото оползотворяване на знанията като инструмент за устойчива и конкурентна промишленост и за стратегическа автономност в една отворена икономика в Европа, в които се подчертава стратегическото значение на критичните и нововъзникващите технологии — като изкуствения интелект, технологиите в областта на науките за живота и авангардните материали — за укрепването на позицията на Съюза в световните вериги за създаване на стойност и за стимулирането на неговата издръжливост и устойчивост³;
- заключенията си от 24 май 2024 г. относно конкурентоспособна европейска промишленост, движеща нашето екологично, цифрово и устойчиво бъдеще, в които се подчертава необходимостта от насърчаване на авангардните материали и кръговостта⁴;
- доклада „Бъдещето на европейската конкурентоспособност“, изготвен от Марио Драги, публикуван на 9 септември 2024 г., по-специално неговата препоръка за засилване на водещите позиции на ЕС в промишлеността в областта на авангардните материали;

¹ Док. 15602/22.

² Док. 9333/24.

³ Док. 10182/24.

⁴ Док. 10127/24.

1. ПРИВЕТСТВА съобщението на Комисията „Авангардни материали за водещи позиции в промишлеността“, публикувано на 27 февруари 2024 г.⁵, в което се представя европейска стратегия за гарантиране на водещи позиции в научните изследвания, иновациите и промишлеността в областта на авангардните материали — главна базова технология. ПРИПОМНЯ, че съобщението поставя европейските научни изследвания и иновации в областта на авангардните материали като отправна точка за двойния преход, разглежда авангардните материали в пет различни стълба — от научни изследвания за бъдещи авангардни материали в рамките на европейски, национални и регионални научноизследователски програми до производство и използване на вече налични авангардни материали.
2. ОТЧИТА, че се очаква търсенето на авангардни материали в различни сектори да нарасне значително през следващите години. ПОДЧЕРТАВА, че Съюзът трябва да ускори научноизследователската и развойната дейност в областта на авангардните материали; да увеличи капацитета си за иновации и за производство и да насърчи интелигентното промишлено използване на авангардни материали за подобряването на своята конкурентоспособност, повишаването на икономическата си сигурност и укрепването на своята устойчивост и стратегическа автономност, като същевременно запази отворената икономика.
3. Отчита необходимостта от по-нататъшното развитие на динамична, сигурна и приобщаваща екосистема за авангардни материали в целия Съюз, която да допринася за конкурентен екологичен и цифров преход. СЧИТА, че тази екосистема следва да се основава на съществуващите силни страни, да преодолява пропуските, да подкрепя фундаменталните и приложните научни изследвания, развойната дейност и иновациите в Съюза и да стимулира конкурентоспособността и растежа. ПОДЧЕРТАВА във връзка с това колко е важно да се използват европейските научноизследователски инфраструктури и технологични инфраструктури, които имат потенциала и уникалния капацитет да спомогнат за научни открития в материалознанието. ИЗТЪКВА необходимостта от подкрепа за регионалните екосистеми за иновации с цел структуриране и свързване на веригите за създаване на стойност.

⁵ Док. 7172/24.

4. Припомня, че е важно следващото поколение авангардни материали да бъдат безопасни, устойчиви, кръгови и ресурсно ефективни. ИЗТЪКВА необходимостта от прилагане на принципа „намаляване, повторна употреба, рециклиране“ при проектирането и преработката на авангардни материали, които са икономически ефективни и конкурентоспособни. СЧИТА, че са необходими прогнозни проучвания, за да се изследват различни сценарии за бъдещите нужди и евентуални кръгови и устойчиви решения, както и желателното производство и използване на авангардни материали, които могат да бъдат от решаващо значение в бъдеще. СЧИТА, че тези материали следва да бъдат „безопасни и устойчиви още при проектирането“, за да отговарят на целите на Зеления пакт за нулево замърсяване и нетоксична околна среда и да предлагат решения за осъществяване на амбицията за постигане на европейска кръгова икономика, да допринасят за целите на промишления план на Зеления пакт — включително Законодателния акт за суровините от критично значение, Законодателния акт за промишленост с нулеви нетни емисии, и за целите на Европейския законодателен акт за интегралните схеми — както и да подобряват енергийната и ресурсната ефективност. ПРИЗОВАВА Комисията да определи възможно най-скоро основани на факти критерии и политики за смекчаване на рисковете за европейска стратегическа зависимост от суровини от критично значение чрез авангардни материали. ОТЧИТА необходимостта от методи и инструменти за оценка за характеризирането, изпитването и валидирането на авангардни материали, както и от интегриране на принципите на кръговата икономика и извършване на всеобхватни оценки на жизнения цикъл, за да се гарантира устойчивото производство, използване и обезвреждане на авангардни материали. ПОДЧЕРТАВА, че е необходимо да се намали общото използване на материалите, както и тяхната сложност в продуктите, да се повиши ефективността на ресурсите и по този начин да се насърчи кръговостта и повторната употреба на материалите, за да се намали въздействието върху околната среда и зависимостта от ресурси.

5. ИЗТЪКВА, че авангардните материали са от решаващо значение за европейската икономическа сигурност. Във връзка с това ПРИКАНВА Комисията и държавите членки да разработят допълнителни пропорционални и ефикасни мерки за подобряване на сигурността на научните изследвания и на управлението на риска в съответствие с ценностите и принципите, определени в Препоръката на Съвета от 23 май 2024 г. относно повишаване на сигурността на научните изследвания⁶.
6. ПОДЧЕРТАВА, че приоритетите на равнището на Съюза, на национално и регионално равнище в научните изследвания и иновациите относно авангардните материали трябва да бъдат координирани със стратегиите на Съюза за двойния преход и икономическата устойчивост. ПРИПОМНЯ предварителните приоритети в областта на енергетиката, мобилността, строителството и електрониката, определени в съобщението на Комисията, тъй като те са от решаващо значение за екологичния и цифровия преход на Съюза. ПРИЗОВАВА Комисията да продължи да работи с държавите членки, за да определи общите цели и да преразгледа и актуализира, по целесъобразност, приоритетните области за научни изследвания, разработване и внедряване на авангардни материали, включително за разглеждане на тематични области като здравеопазването и хранително-вкусовата промишленост. ИЗТЪКВА ОТНОВО значението на съвместното създаване с държавите членки и Комисията, за да се постигне ефективен напредък по приоритетите за научни изследвания и иновации за авангардни материали. ОТБЕЛЯЗВА, че следващите приоритетни области за авангардни материали следва да включват сектори с изключителна важност от икономическа, стратегическа и социална гледна точка.

⁶ ОВ С, С/2024/3510, 30.5.2024 г., стр. 3–9.

7. ПОДЧЕРТАВА решаващата роля на цифровизацията на научните изследвания и иновациите за авангардни материали, по-специално цифровите инструменти за моделиране, общите анализи на данни/онтоологиите и изкуствения интелект, които имат потенциала да ускорят откриването и да подсказват състава на нови иновативни материали. ВЗЕМА ПОД ВНИМАНИЕ предложението за създаване на обща цифрова инфраструктура за авангардни материали, отворена за всички държави членки, за да се използват пълноценно потенциалът на данните от материалите и изкуствения интелект в Европа, за да се ускори проектирането и разработването на авангардни материали през целия жизнен цикъл, като се вземе предвид екосистемата на вече съществуващите научноизследователски инфраструктури и технологични инфраструктури и пространства на данни, като съвместното предприятие EuroHPC и Европейския облак за отворена наука. ПОДЧЕРТАВА, че тази обща цифрова инфраструктура следва да бъде подкрепена от Съюза и държавите членки, като се насърчава приносът както на академичните среди, така и на промишлеността, и се улеснява интегрирането на националните инициативи.
8. ОТБЕЛЯЗВА решението на Комисията от 5 юли 2024 г. за ръководна структура под формата на Съвет по технологии за авангардни материали, който ще координира с държавите членки, с научноизследователските и финансиращите организации действията в областта на авангардните материали. ОТПРАВЯ ИСКАНЕ към Комисията, когато създава този форум, да вземе предвид съществуващите структури, когато е целесъобразно, и да избегне ненужната административна тежест за държавите членки и всякакво припокриване с ролята на Съвета за вземане на решения и работата, извършвана в комитетите на Рамковата програма за научни изследвания и иновации в съответствие с принципите за добро управление и прозрачност. ПРИВЕТСТВА сътрудничеството по общи цели и приоритети с асоциираните към Рамковата програма за научни изследвания и иновации държави и с трети държави, когато е уместно, в съответствие със стратегическата автономност на Съюза.

9. ИЗТЪКВА, че публичното и частното финансиране и инвестициите в научни изследвания, развойна дейност и иновации за авангардни материали са от ключово значение за предложените действия. ПОДЧЕРТАВА значението на стремежа към балансиран и основан на потребностите подход в действията в областта на научните изследвания и иновациите, включително всички равнища на технологична готовност, чрез „Хоризонт Европа“. ОТБЕЛЯВА, че новото партньорство „Иновативни материали за ЕС“ е още една стъпка към обединяване на силите между промишлеността и академичните среди и генериране на повече частни инвестиции. ИЗТЪКВА, че това ново промишлено партньорство следва да възприеме прозрачен, открит и приобщаващ подход, основан на високи постижения и насочен към възможно най-широко участие в цяла Европа при установяването на сътрудничество, за да се използват знанията, ресурсите и експертният опит от целия ЕС, като по този начин се проправи пътят за по-устойчиви и взаимосвързани промишлени отрасли. ВЗЕМА ПОД ВНИМАНИЕ работата в рамките на Съвместния европейски форум за важни проекти от общоевропейски интерес в областта на авангардните материали, които биха могли да играят важна роля за внедряването на иновативни авангардни материали.
10. ОТБЕЛЯВА намерението на Комисията да подкрепи разработването на авангардни материали чрез Европейския съвет по иновациите. НАСЪРЧАВА укрепването, мобилизирането и управлението на публичните и частните инвестиции чрез платформата за стратегически технологии за Европа (STEP) и други инструменти на ЕС, като Фонда за иновации и InvestEU. Поради това ПРИЗОВАВА Комисията да засили полезните взаимодействия между фондовете и програмите на ЕС, които са от значение за разработването на авангардни материали, а държавите членки – да използват пълноценно тези полезни взаимодействия. ПОДЧЕРТАВА необходимостта от прилагане на полезни взаимодействия между тези възможности за финансиране от ЕС на етапа на тяхното проектиране и от насърчаване на полезните взаимодействия с националното и регионалното финансиране.
11. ПРИПОМНЯ, че оползотворяването на знанията и стратегическото използване на нематериални активи, включително на правата върху интелектуалната собственост и търговските тайни, са важни фактори за промишлеността, и по-специално за малките и средните предприятия (МСП), за привличането на инвестиции, генерирането на стойност и повишаването на тяхната конкурентоспособност. Поради това ПРИЗОВАВА лицата, които разработват авангардни материали, да използват по най-добрия начин насоките за оползотворяване на знанията.

12. ОТЧИТА решаващата роля на МСП и стартиращите предприятия за провеждането на научноизследователска и развойна дейност и за стимулирането на иновациите в авангардните материали. ПОСОЧВА, че новаторите и МСП следва да бъдат подкрепяни още на съвсем ранен етап, за да проектират и изпитват високо ефективни и устойчиви материали. ПОДЧЕРТАВА необходимостта от механизми за подкрепа като безвъзмездни средства, финансови инструменти, капиталови инвестиции, инкубатори, наставничество и достъп до инфраструктура, за да се помогне на МСП да преодолеят пречките за навлизане на пазара и да увеличат иновациите си.
13. ПРИЗНАВА необходимостта от улесняване и ускоряване на промишленото и търговското разрастване в подкрепа на изследователите, новаторите, промишлеността, и по-специално на МСП и стартиращите предприятия. ПОДЧЕРТАВА ролята на регулаторните лаборатории и стандартите като фактори за иновации.
14. ОТЧИТА, че е важно обществените поръчки да се използват за стимулиране на търсенето на авангардни материали. ОТБЕЛЯЗВА, че това изисква обмен на информация относно най-съвременните иновации, които са на разположение на възложителите на обществени поръчки, както и по-добра координация между големите купувачи, така че иновативните предприятия да могат да се разрастват ефективно и ефикасно.
15. ИЗТЪКВА, че са необходими нови умения за иновативните методи и инструменти, както и за проектирането и разработването на нови материали. ОТЧИТА, че уменията в областта на материалознанието, химията, физиката, инженерните науки и информационните технологии са особено необходими. ОТБЕЛЯЗВА стартирането от Комисията на Академия за авангардни материали в сътрудничество с Европейския институт за иновации и технологии през 2024 г. и НАСЪРЧАВА други съществуващи структури и програми в тази област да се ангажират с постигането на нови умения. ПРЕДЛАГА, в съответствие с националната компетентност и институционалната автономност, тези умения да се картографират и, когато е необходимо, да се вземат предвид в съответните програми за образование и обучение, в професионалното образование и обучение (ПОО) и във висшето образование, както и в други подходящи програми за повишаване на квалификацията.

16. ОТЧИТА колко е важно насърчаването на образованието в областта на науката, технологиите, инженерните науки и математиката (НТИМ), подкрепата за инициативи в областта на ПОО и улесняването на възможностите за професионално развитие на изследователите и специалистите в тази област, включително механизмите за междусекторна мобилност. ПОДЧЕРТАВА, че следва да се положат усилия за преодоляване на недостатъчното представителство на жените в образованието в областта на НТИМ чрез създаване на условия за приобщаваща и подкрепяща учебна и работна среда, като се осигурят практически опит и стажове и се насърчават ролевите модели и наставничеството. ПРИЗОВАВА за насърчаване и споделяне на най-добри практики и успешни проучвания на конкретни случаи при разработването и прилагането на авангардни материали, за да се стимулират ученето, иновациите и възпроизвеждането на успешните модели в целия Съюз.
17. ОТЧИТА етичните съображения и последиците за обществото, свързани с авангардните материали, включително тяхното въздействие върху здравето и околната среда. ПОДЧЕРТАВА колко е важно повишаването на обществената осведоменост относно отговорното производство и използване на авангардни материали. ИЗТЪКВА решаващото значение на приемането от обществото и доверието в авангардните материали, за да се гарантира успешното им интегриране в ежедневието и икономиката. Поради това НАСЪРЧАВА Комисията и държавите членки да предоставят подробна информация на равнището на Съюза, на национално, регионално и местно равнище с цел повишаване на обществената осведоменост и разбиране относно авангардните материали. СЧИТА, че такава информация може да подчертае ползите, безопасността и устойчивостта на тези материали, може да отговори на потенциалните опасения и да насърчи общественото доверие и, когато е уместно, може да бъде свързана със съществуващите комуникационни инициативи.
-